

lában a „spanyol“ most a divat jelszava, s a már említett kis „sennorita“-kabátok mellett nagyon kedveltek az „à la Figaro“ kis kacér frakkok is, melyeket piros vagy rózsaszín atlaszból, barna vagy más sötét színű bársonyból készítenek s gyöngy-rojttal vagy arany-grelottal szegélyeznek. E kabátkákat fehér vagy eremeszínű ruhákhoz hordják, fehér vagy ereme színű, egészen csipkével borított szoknyával, melyeknek díszítését hátul nagy esokorba rendezett atlasz-charpe egészíti ki. Az echarpe-okat igen fölkapta a divat, s tűniknek rendezve a csipő körül, kendőnek a ruha derékon, könnyeden fejre dobva csipke-kendő helyett, mindenkép kedvelik.

Nagyon szépek a fekete selyem ruha fölé viselt fekete csillám-gyöngyökből fűzött felső derekak, melyeknek alját gyöngy-rojt díszíti s fönn a nyakkivágásnál is nagyobb szemű gyöngyökből fűzött rojt képezi a nyakéket. — A zsebkendők mindig kisebbek, s igen divatosak finom batisztból, fél centimeter széles kék és piros, vagy régi aransárga színű esikkel a szélén; monogrammmal és címer helyett, a kik kedvelik a bizart, a hét napjainak nevét himeztetik a zsebkendő szögletekbe. *Charlotte.*

Gyászrovat.

Rajka Teréz, egyike a legjobb nevű írónőknak, kik magyar művekkel gazdagították gyermekek számára írt könyveink számát, június 23-án, életének 38-ik évében meghalt. Férje Varga Lajos sárospataki hittanár volt.

Schmerzing Tódé báró, volt országgyűlési képviselő e hó 20-án meghalt Karlsbadban, hova májbaját ment gyógyítani.

Skoda, a bécsi orvosi egyetemnek világhírű tanára és belgyógyásza, udvari tanácsos, s megalapítója a kópgotatás által észlelő tannak, június hó 13-án Bécsben 76 éves korában meghalt.

Dufaure herceg, a 83 éves francia államférfi, volt miniszterelnök és akadémikus, e hó 27-én meghalt Páris mellett fekvő falusi birtokán.

Basmeville marquis, egykor külügyminisztere Franciaországnak, elhunyt Párisban június 13-án.

Sport.

Pálffy József gróf egyike azon magyar főuraknak, kik Abessiniába utaztak vadászgatni, utazásának egyes részleteiről levélben értesíti rokonait. Az út, írja a gróf Kassalából, ez év jan. 19-én kelt levelében, eleinte fölötté terhes volt a rendkívüli hőség miatt, mit azonban csakhamar megszoktak, bár annak következtében az arenk, nyakuk több helyéről ugyancsak sűrűen hámlott le a bőr. Január 29-én a gróf krokodilt lőtt; másnap a rengeteg egyik sziklás, vízomlós, vadregényes pontját lefényképezték, s a képhez 50 pávián volt kegyes stafageul szolgálni. Ugyen e helyt látták az első bivaly- és oroszán-nyomokat. Éjjelenként folytonos oroszánordítás zavarta álmukat s nyugtalanította lovaikat. A következő napon egy bivalyosorda után vetették magukat, s bár a fogadott arab vadászok olyan jól dolgoztak, mint a vizslák, az állatok bemenekültek a rengetegbe, hol a vadászokat 15—20 láb magas fű vette körül, hogy se látni, se hallani képesek nem voltak. Pálffy gróf, hogy a bivalyokra szabad terepen vadászhaszon, fölgyújtotta e füerdőt, s az egész vidéket, mely van akkora, mint Pozsony-megye, lángtengerre változtatta át. Ebből azt is remélik, hogy a lepusztított téren gyorsan kinövő új fű oda csalja az egész világot minden vadját. Ugyan e nap délutánján 30—40 antilopos csordából Pálffy gróf egy kudut, nagy-szerű állatot lőtt, mely mintegy 4 mázsás lehetett. Febr. 1-én Pálffy egy 30—35 bivalyból álló csordával találkozott; egy nyolc mázsás súlyút 8 golyóval sikerült leterítenie, de ekközben meglehetősen veszedelembé jutott, mert több bivaly egyesített erővel támadt ellene, úgy hogy Pálffy egy pere alatt minden töltényét elpufofgatta, s a bivalyok közül ötöt nehezen megsebesített. Az oroszánvadászatok felől eddig csak annyit tudunk, hogy az urak mindenkinek sikerült egyet, sőt Pálffy grófnak három oroszánt leteríteni.

Új löanyag. Bécsben ez időtájt a Petry mérnök által feltalált dynamogennek használatosságát hadi löfegyverekből való lövésre kísérik meg. A dynamogenben nincsen sem kénsav, sem salétromsav, sem nitroglycerin. Készítése nem veszélyes, egyszerű s következőleg gyakorlatlan munkásokkal is eszközölhető. Surlódás, esés, ütés vagy lökés következtében föl nem lobban; késsel metszhető és az idő viszontagságainak jobban áll ellen, mint bármely más eddig ismert löanyag. Kísérletekkel van bebizonyítva, hogy a dynamogen töltényekkel való lövésnél a találás annyiban könnyítve van, a mennyiben alig észlelhető lökést idéz elő, a mi különösen tüzérségi

célokra való alkalmazásnál roppant fontossággal bír. Durranás alig hallatszik, a cső kevésbé hevül; füst igen kevés, korom majdnem semmi sem képződik, mert a dynamogen szinte teljesen gázzá változik. Egyenlő löeredmények elérésére a dynamogenből csak valamivel több mint félannyi kell mint a löporból.

Csillagászat.

Üstökös képezi a csillagászok figyelmének főtárgyát. Ez üstökös június hó 23-án lőn láthatóvá, és különösen Európa keleti részén s így hazánkban is, étes, tiszta körvonalakban lépett elő. Az üstökös az égbolt északnyugati részén, néhány fokkal a látókör fölött mutatkozik úgy tíz óra tájt, de éjjelig mindinkább erősül magja is, sugár kévéje is, mely utóbbi merőlegesen nyúlik föl az égboltra, egyenes vonalban, gombjától a kéve két határoló vonala mintegy 30 foknyi szögben. Az üstökös az első két éjjelen a lakosságból sokan bámulgatták szabadszemmel, s édes keveset lendítő színházi látószóval, de midőn látták, hogy harmad, negyed, sőt ötöd napon is csak olyan sajátságos marad az egész mint volt, és sem vérpiros nem lesz, sem nem ficáncol úgy, mint a hogy azt egy üstökösöstől elvárták, kezdék lenézni a ritka jelenséget, — hogy egy népies szólásmóddal éljünk, — mintha üstökös mellett nőttek volna fel.

Természeti tűnemények.

Földrengések. A legutóbbi két hét alatt hazánkban számos helyen volt ismétlődően is földrengés, mindenütt ugyanazon jelenségek között: két három lökés rendszeresen éjjel, s a kora hajnali órákban, nyugatról délkeletnek húzódva, hallatva meglehetősen erős morajt, távoli tompa mennydörgéshez hasonlót. Így volt földrengés Bonyhádon, Szegszárdon, Tolna megye több helységében, Zágrábban háromszor is. Azonfelül Chios szigetén ismét volt földrengés, mely nagyságában annyira fölfűlműlja a magyarországiakat, hogy míg nálunk semmi szerencsétlenség annak következtében nem történt, Chiosban egy török mecset és több megrongált ház omlott össze ismét, néhány embert a lehulló kődarabok meg is sebesítettek. Kiszíában meg éppen pusztító módon lépett föl e sokat magyarázott, de még legkevésbé megfajított „föld borszongása“; itt az épületek kivétel nélkül használhatatlannokká váltak, száz ember elveszté életét, hatvan súlyosan megsebesült, s a lakosok között a legnagyobb nyomor ütötte fel tanyáját.

Tűzhányó. Athénből híre jött, hogy a Santorini öbölnek tűzhányója, mely 1870 óta semminemű életjelt magáról nem adott, ismét füstölög, sőt legutóbb hatalmas gomolyokból lökött ki magából folyton sűrűbb gőzöket, mik valószínű teszik, hogy a tűzhányó ki fog törni.

Déliab Csehországban. Mint egy prágai lap jelenti, Dobruska környékén ritka látvány volt a napokban. Naplement után az ottani hegyek fölött pompás déliab látszott. A déliab valóságos tengeri kikötőt mutatott, molókkal, fasorokkal s a háttérben erdővel. A réven nagy sereg állott horgonyon; néhány hajó gyorsan haladt a hullámokon és eltűnt a képből. A mesés tűnemény tovább tartott egy óránál.

Találmányok.

„*Emberfékező*“ nevet adott egy fiatal ember találmányának, mely ugyan hatásában, úgy látszik, a leg-erősebb állatot is képes megfékezni. Ereje abban áll, hogy nedvéből bárkinek is megfűcsesentve mellét, az rögtön elveszti erejének használhatóságát, minden izma elzsibbad, idegei érzéketlenné válnak, szemei lecsukódnak, míg végre egészen összerogyik. E szer bár néhány pillanat alatt föl tudja mutatni az eredményt, a legkisebb mértékben sem veszedelmes, s egy másik folyadék-nak az illető arcába fecskendésével minden hatása emullik. A fölfedező Bécsben, több hírlapíró előtt bemutatta találmányát. Hivattak a szerkesztőségbe egy tagbaszakadt, athléta termetű kerékhatót, megkérdezve tőle: volna-e ereje és hajlandósága valakit jól arcul ütni. Ő csak feltúrta oszlopnyi karjáról az inget, mutogatva, hogy meg van benne mind a kettő. Ugyan e pillanatban a találmány folyadéka kis gumilapdából mellére frecesent, s a roppant ember visszatántorodott, elhalványult, melle erősen zihált, s végre valóságos fulladás állott be. Sem nyitott száján, sem orrán át nem volt képes lélegzeni, láthatatlan hatalom fojtogatta, melyet kezeivel hasztalan igyekezett elhárítani. Homlokát kiverte a hideg veríték, s végül úgy látszott, hogy össze akar rognyni. Az ellenszer ezt is rögtön magához téríté, s az ember azóta sem érzi semmi rossz hatását a fékezőnek.

Edison villamos csodáinak új szaporodásáról egy találmányban szólunk lapunknak egy más helyén is. De azért ide is jut egy ilyen csuda. Edison ugyanis meg nem elégedve azzal, hogy a hangot továbbítja villamos-ság segítségével, most ugyanazt a fény továbbítására akarja felhasználni. Edison e célra oly készüléken dolgozik, melynek segítségével egy sötét kamrában bármily távol-ságra visszaadhatson egy festményt, lófuttatást, ország-házi ülést, s az ember szemét e készülék látójára, fülét a telefon hallójára téve, mindent láthat és hallhat a nélkül, hogy szobájából ki kelljen lépnie.

Gázvilágítás a tengeren. Egy idő óta Angliában a tengeri uszó jeleket kísérletképpen légszeszszel világítják. E jelek a kikötők bejáratainál, vagy a hajózásra veszedelmes helyeken használtatnak. A jelek, vagy mint az angolok nevezik, bojok, vasból készülve, s belsejökben egy kamra van a légszesz számára, rajtok egy lámpa-nemű készülék van alkalmazva, melyet egy kalap védelmez. A komprimált légszesz nem közönséges világító gáz, mely kevés összenyomás mellett világító erejéből veszít, hanem olyan légszesz, melyet zsiradékból, többnyire növény és ásvány olajok gyártása alkalmával fennmaradt hulladékból készítenek. E légszeszt alkalmas tartókban esónakon a bojhoz viszik, s annyira sűrítik, hogy kezdetben 5 légnyomásnyi feszérővel bír. A tett kísérletekből kiderült, hogy egy illetéknéppen felszerelt boj tíz hónapon át világít szakadatlanul. E világítást legelőbb a suez csatornán akarják alkalmazni s e célból egy olyan boj mintáját küldték el Port-Saidba, mely hat héten keresztül világíthat, a nélkül, hogy újra megtöltenék. E boj átmérője 2.1 meter, térfogata 5200 liter; kiáll 7 légnyomást és 24 óránként 25 centnyi légszeszt fogyaszt.

Utazások.

Az írói és művészi kör tagjai idei kirándulásukat, mely második, az aggteleki és a dobsinai barlang meglátogatására használják fel. A kirándulás nagyobb mérvűsége, s azon körülmény által, hogy az útba eső városok és falvak közönsége a társaságot a legnagyobb vendégszeretettel szándékozik fogadni, egész eseménye lesz a Felső-Magyarország e vidékének. A társaság vezére *Jókai*, ki egész családjával veszen részt e tanulmányi útnak is beillő utazásban.

Ujfalvi tanár és neje, kik a francia kormány megbízásából már oly nagy világot bejártak, jelenleg Közép-Ázsiában utaznak, s már Lahoreba meg is érkeztek. Ujfalvi Kaszárba akart menni, de itt megtudta, hogy a kínai kormány még mindig nem boesát határain keresztül európaikat. Ujfalvy ezért elhatározta Kásmiron át Tibetbe menni, hogy a Dalai-Lámát meglátogassa.

Giulietti, a szerencsétlenül járt utazó, tapasztalt afrikai utazó volt, ki már 1877-ben részt vett az Asszab vidéken Rapido által végbe vitt kutatásokban s Ázsia partvidékein és Afrikában számos tudományos kutatást és kereskedelmi vállalatot teljesített. Feladatává tette kikutatni, hogy a Gualima folyó hajózható-e s ez által megoldotta volna ama fontos problémát, hogy Abisz-szinia fensíkja s a tenger között össze-öttesítetté lehet-e? Ballulból történt elutazása után rövid idő múlva ölték meg a benszüllöttek azon 12 emberrel és 1 tiszttel együtt, kiket az Asszabban állomásozó hajóskapitány adott melléje kísérettül. A vidék, hol megölték, Egyiptomnak Masszana tartományához tartozik. Az expediciót már első előnyomulásában feltartotta Anfalnak, Aussza királyának üzenete, hogy lelmi szereket vegyen magához a „Hector Fieramosca“ nevű hajóról.

Közlekedés.

A korinthis földszoros átmetszésére Türr tábornok már megkapta az engedélyt. A nagy művet 1882-ben kezdik meg s öt év alatt fejezik be. Az Isthmus, mely a korinthis és savoni tengeröblöt elválasztja, legkeskenyebb helyén 18.000 láb széles. Hogy a régiak, legutóbbára Nero császár alatt ez átmetszést végbe vinni képesek nem valának, onnan ered, mert a sziklás talaj áttörésére szerszámaik, — s technikájuk is — alkalmasok nem valának. Ellenben azzal akarták megvédelmezni az Isthmust, hogy keresztül vontak rajta egy kőfalat, melyet legelőször Xerxes ellen emeltek, s melyet ismételtelen leromboltak, majd fölépítették újra, s most romokban hever. Ehhez közel, az Isthmus legalacsonyabb helyén volt a Diolkos, kerekas pálya, melyen kisebb hajókat egyik tengerből a másikba szállítának. Ugyan e helyet szemelték ki a csatorna átvágására. E csatorna segítségével a gőzhajók, melyek a földközi tengerből Konstantinápoly felé tartanak, 12, az adriai tengerből jövők 20 órai úttal takarítanak meg.